

De niet zo- verenigde staat van Amerika

Geen melige balkonscène op de brandtrap meer, maar een sculpturaal beeld waarin Tony en Maria hun liefdesduet

zingen, terwijl ze het gewicht van hun eigen clan letterlijk voelen trekken aan hun schouders. © Jan Versweyeld

Vergeet alles wat u weet over 'West Side story', de nieuwe encensering van Ivo van Hove en Anne Teresa De Keersmaecker in New York is *da real shit*. In hun gitzwarte exploratie van grootstedelijk geweld anno 2020 is zeemzoetigheid ver te zoeken. Het resultaat is ronduit

verbluffend. **FILIP TIELENS**

Een kaal podium. Aan de ene kant de Jets, een witte en Afro-Amerikaanse jeugdbende. Aan de andere zijde de Sharks, hun rivalen met roots in Puerto Rico. Zoals tijdens het volkslied bij een sportwedstrijd glijdt een camera langs hun - gegroefde en strijdvaardige - gezichten, die hier groot geprojecteerd worden op de achterwand. Als hun blikken konden doden, veranderde het toneel in een waar bloedbad. En dan moet het echte openingsgevecht nog beginnen. Daarin stuiten beide clans op elkaar af. In het heet van de strijd filmen ze alles met hun smartphones, waarvan de uitvergrote video-beelden je doen duizelen. Het is een rauwe explosie van energie en agressie, waarbij je gewoon niet weet waar naar eerst te kijken.

Radicaal hedendaags

Al in de eerste minuten wordt duidelijk hoe sterk deze revival van *West Side story* verschilt van de oermusical uit 1957 en de wereldberoemde film uit 1961. Dat vier

Belgen - naast regisseur Ivo van Hove en choreografe Anne Teresa De Keersmaecker ook scenograaf Jan Versweyeld en kostuumontwerper An d'Huys - hét absolute icoon van de Amerikaanse musical mogen herdenken, is op zich al ongezien. Dat ze er ook grandioos in slagen om het stof van deze klassieker af te blazen en er een radicaal hedendaags antwoord op te bieden, is dat nog veel meer.

Dit is immers de allereerste *West side story* waarbij de actie zich afspeelt in het hier en nu en niet langer in de jaren 50 - zoals wel nog het geval is in de nieuwe filmadaptatie van Steven Spielberg die dit najaar uitkomt. Het is ook de eerste versie zonder de iconische choreografie van Jerome Robbins én zonder het (behoorlijk tuttige) liedje 'I feel pretty'. (Geen nood: de andere composities van Bernstein, hier live uitgevoerd door een 26-koppig orkest, blijven aanwezig én klinken nog altijd even melodisch, dissonant en geniaal.)

Er straalt ook nog steeds veel humor en levensvreugde uit deze

Zonder rozige filter op de realiteit raast het richting fatale afloop, als een snelkookpan waarin armoede, frustratie en polarisering onvermijdelijk resulteren in een vicieuze cirkel van geweld

hervertelling van *Romeo & Julia*, al is de toon toch opvallend scherp en donker. Zonder een pauze en zonder rozige filter op de realiteit raast het richting fatale afloop, als een snelkookpan waarin armoede, frustratie en polarisering onvermijdelijk resulteren in een vicieuze cirkel van geweld.

Het helpt dat de 39 performers in hun streetwear-outfits en met hun tatoeages er echt uitzien als bendeleiden. Alleen kunnen ze daarnaast ook nog eens perfect acteren, zingen en dansen - of dat alles tegelijk. Dat geldt zeker voor Isaac Powell, de posterboy van deze productie, die er als Tony zowel ruig en opgekoft als engelachtig schattig uitziet. Maar ook voor Shereen Pimentel, die Maria neerzet als een *fierce* meid en niet langer als het brave poppetje uit de film.

De vonken tussen die twee spatten eraf, al is het bijna 65 jaar na de creatie van *West Side story* moeilijk om echt te geloven in hun liefde op het eerste gezicht. Gelukkig heeft de melige balkonscène op de brandtrap plaatsgemaakt voor

De 39 performers zien er in streetwear-outfits en met tatoeages echt uit als bendeleiden. Alleen kunnen ze daarnaast ook nog eens perfect acteren, zingen en dansen - of dat alles tegelijk

een sculpturaal beeld. Daarin zingen Tony (de Jets) en Maria (de Sharks) hun liefdesduet met de lippen vijf centimeter van elkaar, terwijl ze het gewicht van hun eigen clan letterlijk voelen trekken aan hun schouders.

Mexicaanse muur

Meer dan als een verhaal over een verboden liefde beklijft deze nieuwe *West Side story* vooral door zijn maatschappelijke relevantie. De musical toont pijnlijk de niet zo verenigde staat van Amerika. Raciale profilering, seksueel geweld, migratiehysterie: het zit er allemaal in.

Zo wordt 'Officer Krupke', in het origineel een satire die moest zegen voor wat *comic relief*, hier geëncenseerd als een razende tirade over het politiegeweld tegen zwarten. De video bij de publiekshit 'America' contrasteert New York met San Juan in Puerto Rico en eindigt met beelden van de muur aan de Mexicaanse grens - hét symbool van Trumps harde discours tegen hispanics. Bij het epische 'Dance at the gym' gaat zelfs het licht mee in duel: in die tango tussen het rood van de Sharks en het blauw van de Jets herkennen we de verbeterde strijd tussen Republiëinen en Democraten - al kan dat ook aan onze verbeelding liggen.

Wanneer naar het einde de grote moordpartij nadert, regent het pijpenstelen over de hele scène. Hier gaan Ivo van Hove en scenograaf Jan Versweyeld resoluut voor de filmische look. De camera die langzaam uitzoomt, weg van de dode lichamen, de regen die verdween in de slowmotion-beelden langs natte straten: het ziet er allemaal uit om door een ringetje te halen - al knipoogt het misschien ook net iets te veel naar de esthetiek van misdaadfilms.

Maar dat is detailkritiek. Want Van Hove en De Keersmaecker serveren hier écht een *West Side story* voor de 21ste eeuw. Eentje met meer respect en ruimte voor vrouwen en hispanics in het verhaal, een minder geïdealiseerde kijk op jeugdbendes en een prachtige diverse cast die het Amerika van vandaag weerspiegelt.

West Side story, Ivo van Hove & Anne Teresa De Keersmaecker

★★★★★ Tot begin september in The Broadway Theatre in New York.

• Morgen leest u in DS Weekblad het verhaal over de making of van deze productie.